

IV. KRONIKA

DOROCZNA SESJA SOCIÉTÉ D'HISTOIRE DU DROIT W RENNES (4—7 VI 1959 R.)

Journées de la Société d'Histoire du Droit pozostają nadal głównymi zjazdami francuskich historyków prawa, organizowanymi przy licznyim udziale historyków prawa spoza Francji. W ostatnich latach zaczął się we Francji ustalać zwyczaj, że w terminach zbliżonych do Journées odbywają się jeszcze dwa pokrewne zjazdy skupiające historyków prawa Francji i krajów sąsiednich. Są to Journées d'histoire du droit des pays flamands, picards et wallons, które w 1959 r. odbyły się w Holandii w Deventer (29—31 V) oraz Journées d'histoire du droit et des institutions des pays de l'Ouest de la France, które w 1959 r. odbyły się bezpośrednio po Journées w Rennes, w Nantes w dniach 8—10 1959 r.

Na Journées de la Société d'Histoire du Droit w Rennes, wygłoszono około 20 referatów o tematyce bardzo różnorodnej i nie związanej ze sobą. Historii prawa antycznego dotyczyło 5 referatów: F. Vischer (Louvain), J. Dauvillier (Tuluza), J. P. Lévy (Paryż), J. Modrzejewski (Warszawa), B. Perrin (Lille). Najwięcej referatów dotyczyło historii prawa Francji i krajów europejskich: P. Merlat (Rennes), F. L. Ganshof (Gand), G. Lepointe (Paryż), F. Olivier-Martin (Poitiers), Pocquet du Haut-Jussé (Rennes), J. Maillet (Grenoble), S. Kalifa (Paryż), M. Szczaniecki (Poznań), i inn. Dwa referaty związane były z historią prawa w krajach kolonialnych, w Kambodży (Y. Bongert), i w Senegalu (B. Schnapper).

Z Polski udział w Journées wzięli prof. dr M. Szczaniecki i dr J. Modrzejewski. Referat dra Modrzejewskiego pt. *Le Mandat dans la pratique provinciale à la lumière des lettres privées grecques d'Égypte*, wywołał bardzo duże zainteresowanie i nader ożywioną dyskusję. M. Szczaniecki w referacie pt. *La nouvelle synthèse polonaise d'histoire de l'État et du Droit* omówił szereg zasadniczych problemów, jakie nasuwa polska synteza historii prawa, oparta o założenia metodologiczne marksistowskie. Tekst tego referatu przyjęty został do druku w *Revue Historique de Droit Français et Étranger*.

M. S.

DOKTORATY HONORIS CAUSA POLSKICH HISTORYKÓW PRAWA

W roku 1959 tytuł doktora honoris causa Uniwersytetu w Strasburgu został przyznany prof. drowi Adamowi Vetulaniemu z Krakowa.

W dniu 7 XI 1959 r. w czasie uroczystości otwarcia roku akademickiego na Uniwersytecie w Grenoble wręczono dyplom i insignia doktora honoris causa prof. drowi Michałowi Szczanieckiemu z Poznania. Z okazji wyjazdu do Francji

na tę uroczystość prof. Szczaniecki wystąpił z wykładami na temat sukcesji andegawskiej w Polsce na Faculté de Droit w Grenoble, na Faculté des Lettres w Aix-en-Provence, oraz na Faculté de Droit w Montpellier.

J. W.

DOROCZNA SESJA SOCIÉTÉ JEAN BODIN W PARYŻU (28 IX—4 X 1959 R.)

Zasłużona organizacja o charakterze międzynarodowym, Société Jean Bodin, ma na swoim koncie duży dorobek z dziedziny porównawczej prawa. Unaoczniają go nam obszerne publikacje poświęcone ważkim problemom. Liczba ich przekroczyła już dziś dziesiątkę. Stowarzyszenie zajęło się dotąd następującymi zagadnieniami: 1. Les liens de vassalité les immunités (1936 r.); 2. Le servage; 3. La tenure; 4. Le domaine; 5. La foire; 6—8. La ville; 9—10. L'étranger; 11—12. La femme. Zeszłoroczna sesja zajęła się sprawą pokoju. Kongres tego roku poświęcony został dowodowi.

Ze względu na dużą liczbę referatów (blisko 80) obrady odbywały się w paru sekcjach: A. Antiquité; B. Moyen âge et temps modernes; C. Epoue contemporaine; D. Extrême-Orient et Islam; E. Civilisations archaïques. W sekcji starożytnej przedstawiono referaty o dowodzie w prawach egipskim, hetyckim, żydowskim. Grecji archaicznej, Egiptu hellenistycznego, w prawie rzymskim dawnym, klasycznym, justyniańskim i pojustyniańskim. W sekcji B zajęto się dowodem w prawie frankońskim, kanonicznym, prawie uczonym średniowiecza oraz w prawach narodowych: francuskim, hiszpańskim, węgierskim, serbskim, polskim, saskim, angielskim, belgijskim, holenderskim, wreszcie dowodem według szkoły prawa natury. Sekcja C zajęła się prawem francuskim przednapoleońskim, napoleońskim i prawem Code Civil, wpływami kodyfikacji napoleońskich, prawem greckim, jugosłowiańskim, radzieckim; wygłoszono w niej również referaty o dowodzie w postępowaniu administracyjnym, o dowodzie w prawie angielskim XIX i XX w., w prawie japońskim cywilnym i karnym, w prawie Unii Południowo-Afrykańskiej oraz w prawie kanadyjskim. W sekcji D wygłoszono odczyty o dowodzie w prawie Sjamu, Indochin, Indonezji, w prawie muzułmańskim, tureckim, japońskim, Burmy i w prawie współczesnych Indii. Sekcja E zajęła się dowodem u prymitywnych ludów afrykańskich.

Obok posiedzeń sekcyjnych odbywały się zebrania plenarne, na których wygłoszono następujące referaty: cywilizacje prymitywne, cywilizacja egipska, cywilizacje mezopotamskie, grecka, rzymska, chińska, hinduska, islamska, bizantyjska, europejska do XV w., europejska od XV—XVIII w., Europa Zachodnia XIX i XX w., współczesna cywilizacja socjalistyczna. Wreszcie referat prof. J. Ph. Lévy dał konkluzję generalną co do ewolucji historycznej dowodu.

Polscy historycy prawa przedstawili dwa referaty: prof. dr J. Matuszewski wygłosił odczyt pt. *L'histoire de la preuve en droit polonais du moyen âge et des temps modernes*, prof. dr J. Gwiazdomorski wspólnie z prof. drem M. Cieślakiem przedstawił referat pt. *La preuve dans la civilisation contemporaine socialiste*.

Referaty wygłoszono w głównej mierze w języku francuskim, poza tym w angielskim, niemieckim, włoskim i hiszpańskim.

Podkreślimy, że zjazd zorganizowany został w sposób doskonały. Każdy uczestnik otrzymał referaty lub ich streszczenia powielane, w sposób czytelny, nie męczący dla oka.

J. M.

